

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **O. K.**, zast. Ivo Chmelařem, advokátem se sídlem Dlouhá 177/13, Litoměřice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2013, č. j. OAM-46/VL-07-K01-R2-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 4. 2014, č. j. 75 Az 3/2013 – 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce (dále též „stěžovatel“) požádal dne 16. 1. 2008 o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalovaný tuto žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou rozhodnutím č. j. OAM-46/VL-07-11-2008 z 31. 1. 2008. Krajský soud v Ostravě rozsudkem z 2. 2. 2010, č. j. 61 Az 11/2008 - 27 žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem z 9. 6. 2010, č. j. 3 Azs 18/2010 - 49, napadený rozsudek krajského soudu. Krajský soud následně žalobu zamítl rozsudkem, proti kterému podal kasační stížnost stěžovatel. Nejvyšší správní soud rozsudkem z 30. 5. 2012, č. j. 3 Azs 7/2012 - 36 rozsudek krajského soudu zrušil, věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a krajský soud následně rozsudkem z 13. 12. 2012, č. j. 61 Az 11/2008 - 37, zrušil žalované rozhodnutí a správnímu orgánu věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán vázán právním názorem krajského soudu následně stěžovateli neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) rozhodnutím ze dne 29. 10. 2013, č. j. OAM-46/VL-07-K01- R2-2008.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem z 7. 4. 2014, č. j. 75Az 3/2013 - 37 stěžovatelovu žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl, neboť byl toho názoru, že žaloba není důvodná.

Stěžovatel rozsudek krajského soudu napadl kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, namítl rovněž, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, kasační stížnost je proto podle názoru stěžovatele dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustná.

Stěžovatel vychází z toho, že žádost o udělení mezinárodní ochrany spočívá v obavách z vlivu a konkrétního jednání politického činitele, jehož manželku stěžovatel z titulu úřední funkce stíhal a z vlivu a jednání dalších úředních osob. Stěžovatel je proto toho názoru, že jednání uvedených osob představuje pronásledování podle § 12 ve spojení s § 2 odst. 8 zákona o azylu.

Stěžovatel konkrétně uvedl, že vlast opustil poté, co jej začaly pronásledovat osoby, které dříve vyšetřoval. Do jednoho trestního případu byli zapleteni i oblastní politici. Stěžovatel připomněl, že takto vyšetřoval manželku poslance K., která nelegálně prodávala alkohol, byla z toho i obviněna a odsouzena k pokutě a podmíněnému trestu. Služebně nadřízený stěžovatele přesvědčoval, aby spis zničil, věc nebyla podána k soudu, nebo aby řízení zastavil, ve věci se angažoval i poslanec K.. Stěžovatel uvedl, že na něj poštvali tajnou službu, chtěli, aby s nimi spolupracoval, aby rezignoval na svou funkci, před kolegy byl ponižován. Pokud se stěžovatel obrátil na policii, žádná opatření nebyla přijata. Stěžovatel proto nesouhlasí s názorem krajského soudu, že ze zpráv opatřených žalovaným nevyplývá, že by mu státní složky na Ukrajině nemohly nebo nechtěly ochranu poskytnout. Stěžovatel krajskému soudu vytýká nekonkrétnost, neboť není zřejmé, které zprávy tvrzené skutečnosti konstatují, zavádějící je podle stěžovatele rovněž názor krajského soudu, že mohl být napaden i ze zcela jiných důvodů. Jako absurdní stěžovatel považuje, že se své potíže s vyhrožováním nesnažil řešit oficiální cestou a i ten závěr, že stěžovatel nevyčerpal dostupné prostředky ochrany na Ukrajině; ministerstvo vnitra ani jiné státní orgány nemají podle stěžovatele reálnou představu o poměrech na Ukrajině.

Podle stěžovatele např. relace rakouské televize, nebo zdroje skutečně nezávislých nestátních či nepolitických médií, včetně obdobných internetových zdrojů vypovídají o tom, jak situace na Ukrajině vypadá ve skutečnosti. Stěžovatel uvedl, že prezidentský kandidát O. C. přijel do Kyjeva, mluvil rusky, byl napaden, vyhodili jej na ulici, kde měl klečat a „omluvit se“. Činitel hnutí „Svobody“ I. K. dosazený jako gubernátor do čela východoukrajinských ruskojazyčných regionů vyhlásil „odměnu“ 10.000 dolarů za „moskala“ (etnického Rusa), existuje billboard s touto výzvou, úředník OSN připustil ve zprávách České televize občasná násilí proti ruskojazyčným obyvatelům. S ohledem na tehdejší a nynější situaci stěžovatel uvedl, že neví, jak by se měl bránit konkrétním politickým a státním tlakům, když se v nedávných procesech ukazuje, že se jim nemohly ubránit ani vysoce postavené osoby. Stěžovatel je proto toho názoru, že mu při návratu hrozí vážná újma ve formě nelidského a ponižujícího zacházení, včetně účelového věznění. Podmínky ve vězení na Ukrajině přitom neodpovídají základním životním potřebám, jako bývalý policista bude vystaven ohrožujícímu jednání ze strany ostatních vězňů.

pokračování

Stěžovatel je proto toho názoru, že ani žalovaný, ani krajský soud náležitě nedbal na pokyny a právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem v rozhodnutí sp. zn. 3 Azs 7/2012, nezabýval se situací na Ukrajině a zůstal jen u povšechných a spíše politicky jednostranných informací. Stěžovatel rovněž poukázal na článek „*Ukrajina očima britských expertů*“, kde specialisté na mezinárodní bezpečnostní vztahy píší o polovojenských organizacích patrolujících v ulicích ukrajinských měst a zastrašujících tamní ruské obyvatelstvo; na Ukrajině dochází k utlačování ruské menšiny.

Žalovaný je přesvědčen, že se zabýval všemi okolnostmi případu, řádně je vyhodnotil, shromáždil dostatek informací o zemi původu a rozhodl v souladu se zákonem. Žalovaný připomněl, že povinnost tvrzení leží na žadateli a žalovaný je vázán tvrzeními, která žadatel učinil. Žalovaný je toho názoru, že jednorázový problém stěžovatele byl podán rozporným a nevěrohodným způsobem, nelze tak dospět k závěru o pronásledování z azylově relevantních důvodů podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný setrval též na názoru, že se měl stěžovatel domoci prostředků vnitrostátní ochrany. Důkazní břemeno v tom, že státní orgány země původu nejsou v jeho případě poskytovateli ochrany, bylo podle žalovaného rovněž na stěžovateli. Žalovaný poukázal na to, že shromáždil dostatek aktuálních, věrohodných a na případ stěžovatele vztžitelných informací o zemi původu. Žalovaný připomněl, že stěžovatel ze země původu vycestoval legálně, bylo proto doloženo, že státní orgány nemají na stěžovateli žádný zájem a není jim možné přičítat činnost třetích osob vůči stěžovateli. Zásadním momentem je rovněž to, že stěžovatel po příjezdu na území České republiky nevstoupil do řízení o udělení mezinárodní ochrany, učinil tak až ve chvíli, kdy nelegalita jeho pobytu vyšla najevo; podle žalovaného je taktéž patrná postupná gradace azylového příběhu stěžovatele.

Žalovaný je přesvědčený, že ani v případě návratu do země původu stěžovateli nehrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14 odst. 2 zákona o azylu. Popisované potíže se týkají východní části Ukrajiny, kde skupiny proruských aktivistů usilují o odtržení části Ukrajiny; z úřední činnosti je žalovanému známo, že obecně ruskojazyční obyvatelé Ukrajiny nejsou předmětem zásahů ze strany ukrajinského státu. Podle žalovaného lze k vyřešení jednorázového problému stěžovatele využít vnitřního přesídlení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu z 29. 1. 2010, č. j. 4 Azs 1/2010 - 91). Podle žalovaného kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tak nepřijatelná dle § 104a s. ř. s.

Při rozhodování o kasační stížnosti musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud proto zkoumal otázku, zda je včasná kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v

řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel k otázce přijatelnosti kasační stížnosti neuvedl žádné konkrétní skutečnosti; z hlediska výše uvedených kritérií lze však podle názoru Nejvyššího správního soudu výtky stěžovatele i bez výslovného určení podřadit k namítanému hrubému pochybení krajského soudu při výkladu hmotného práva.

Stěžovatel se neztotožnil s názorem krajského soudu o přezkumu neudělení azylu z důvodu pronásledování podle § 12 zákona azylu a neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť má za to, že v jeho případě jsou podmínky udělení mezinárodní ochrany splněny.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63) je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylicí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu. Mimoto lze poukázat např. na závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42.

Nejvyšší správní soud rozsudkem z 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, vyslovil, že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny. Krajský soud ze závěrů citované judikatury vycházel a jejich optikou též nahlížel na tvrzenou situaci stěžovatele. Na tomto místě Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatel ani dostatečně neuvedl a neprokázal, zda ochranu vůbec vyhledal, proti naléhavosti poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu též svědčí značný časový odstup mezi odchodem ze země (resp. příchodem do České republiky v roce 2002) a současností.

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž vznesl obavy z návratu do země původu; uvedené nabývá významu při posouzení udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a též v souvislosti s uplatněním principu *non-refoulement* (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/ 2011 Sb. NSS).

pokračování

Žalovaný se jednotlivými důvody pro udělení doplňkové ochrany dostatečně zabýval, kromě úvah správního orgánu ze žalovaného rozhodnutí zcela zřejmě též vyplývá identifikace zpráv o zemi původu, na nichž své úsudky žalovaný postavil. Pokud jde o stěžovatelovy tvrzení o aktuální situaci v zemi původu Nejvyšší správní soud obdobně jako ve věci vedené pod sp. zn. 7 Azs 66/2014 nebo sp. zn. 1 Azs 84/2014 u jiných stěžovatelů ukrajinské státní příslušnosti shledal, že v případě stěžovatele existuje možnost poskytnutí ochrany v jiném řízení, např. prostřednictvím opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany (srov. ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, k otázce posouzení aktuální bezpečnostní, politické a národnostní situace v dotčené části Ukrajiny stěžovatel ve správním řízení nic netvrdil a žalovaný vycházel z aktuálních zpráv v době rozhodování), popřípadě využitím některého z institutů zákona o pobytu cizinců (stěžovatel pobývá na území České republiky od roku 2002). Navíc nelze odhlédnout od skutečnosti, že místem pobytu stěžovatele na území Ukrajiny bylo město Čerkassy, který je na střední Ukrajině, zhruba 200 km od Kyjeva. Nejvyšší správní soud proto nepovažuje stěžovatelův popis situace za přiléhavý, neboť je obecně známo, že tato část Ukrajiny nebyla těmito událostmi nijak zásadně zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu 14a zákona o azylu.

Tento závěr přitom byl aprobován rovněž v judikatuře zdejšího soudu v obdobných případech z poslední doby (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2014, č. j. 2 Azs 19/2013 – 32, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Azs 27/2013 – 21, obě věnovaná aktuálnímu vývoji bezpečnostní situace na Ukrajině; tyto skutečnosti mohl stěžovatel uplatnit i jako důvody znemožňující vycestování v rámci případného řízení o jeho správním vyhoštění. Uvedené je podle názoru Nejvyššího správního soudu aplikovatelné též na situaci stěžovatele.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů uzavírá, že stěžovatelovy námitky důvodům přijatelnosti kasační stížnosti nedostojí; kasační stížnost proto jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nad rámec rozhodovacích důvodů podotýká, že lichou je rovněž námitka stěžovatele, který poukázal na přípustnost opakované kasační stížnosti z důvodu nerespektování právního názoru krajským soudem podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozsudkem z 30. 5. 2012, č. j. 3 Azs 7/2012 – 36, zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 10. 2011, č. j. 61 Az 11/2008 – 64, tento krajský soud vázán právním názorem kasačního soudu zrušil i samotné rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2008, č. j. OAM-46/VL-07-11-2008 a žalovaný poté vydal nové rozhodnutí, které je předmětem tohoto řízení, není zde již dána totožnost s dříveji vedenou věcí. Na nynější kasační stížnost se proto limity dané ustanovením § 104 odst. 3 s. ř. s. vůbec nevztahují.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 30. září 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu